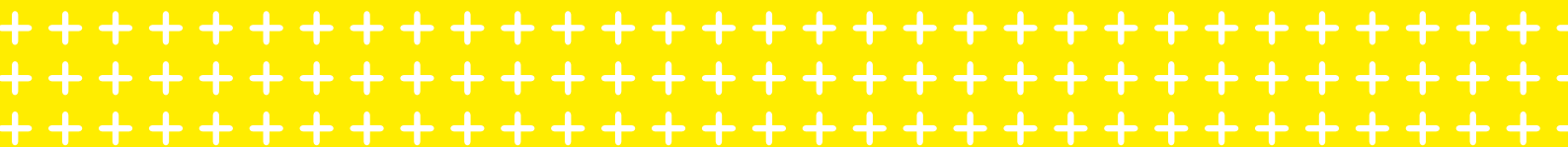

Ontwerp **Herziene**

Begroting 2024

Meerjarenraming 2025 - 2027

1. Voorwoord Algemeen Directeur	3
2. Financiële herziene begroting en meerjarenraming	6
2.1 Uitgangspunten herziene begroting 2024 en meerjarenraming	6
2.2 Ketensamenwerking	9
2.3 Overzicht van baten en lasten 2022 - 2027	11
2.4 Financiële positie	12
2.5 Risicoparagraaf	13
3. Overige begrotingsinformatie	17
3.1 Weerstandsvermogen	17
3.2 Wet Open Overheid	17

Bijlagen

1. Resultatenrekening 2024 - 2027 Overhead	18
2. Balans 2022 - 2027	19
3. Overzicht lang- en kortlopende leningen	20
4. Overzicht reserves en voorzieningen	21
5. Overzicht van investeringen in vaste activa	22
6. Gemeentelijke bijdrage 2024	23
7. Specificatie Rijksbijdrage per gemeente 2024	24

1. Voorwoord Algemeen Directeur WVS

WVS als het sociaal ontwikkelbedrijf van West-Brabant, werkt samen met de ISD en het Werkplein om een steeds groter wordende groep inwoners, die langdurig aan de zijlijn staan, weer een betere toekomst te bieden. Gezamenlijk gaan we de uitdaging aan om zoveel als mogelijk deze 'vergeten groep' te laten participeren en te ontwikkelen naar, liefst loonvormende arbeid. Wij geloven dat we door meer samen te werken, in staat zijn om de maatschappelijke kosten te laten dalen en het maatschappelijke rendement te laten stijgen. Voor u ligt de herziene begroting 2024 en de meerjarenraming 2025 tot en met 2027 van WVS. Deze herziene begroting is gebaseerd op de gegevens die we weten vanuit de mei- en septembercirculaire 2023. WVS kan pas naar aanleiding van bedragen en aantallen die in de mei- en septembercirculaire van 2023 bekend worden gemaakt, een reële begroting voor 2024 en verder maken. Daarom zal er in het najaar van 2023 een aangepaste begroting worden gepresenteerd. De acties voortkomend uit het gezamenlijke jaarplan van Ketensamenwerking zijn, voor zo ver als mogelijk, meegenomen in deze begroting. Tevens is de begroting met beide partijen afgestemd. De begroting moet dan ook in samenhang worden bekeken met de begrotingen van de ISD en het Werkplein.

WVS voert vanuit de Participatiewet, de Wet sociale werkvoorziening en beschut werken uit. Tevens ontwikkelt WVS mensen die de route naar werk niet zelfstandig kunnen maken. Het gezamenlijke doel van de Ketensamenwerking voor 2024 en de meerjarenraming 2025 tot en met 2027 is om 380 inwoners in ontwikkeltraject te zetten. Om onze inwoners te ondersteunen in hun ontwikkeling is vanaf 2023 de (praktijk)academie opgericht. Een gezamenlijk diagnosecentrum is eind 2023 opgezet met de ISD en het Werkplein, om inwoners gericht te kunnen ontwikkelen op basis van hun skills. Hierdoor kunnen we gericht bijstandsgerechtigde inwoners, jongeren en statushouders in hun kracht zetten.

WVS heeft vanuit het verleden te maken met hogere loonkosten t.o.v. het landelijk gemiddelde terwijl de bedrijfskosten en de verhouding reguliere medewerkers versus doelgroepmedewerkers lager liggen. Het inverdienvermogen ligt echter weer hoger t.o.v. het landelijk gemiddelde. WVS zit daarmee in de top van best presterende sociale ontwikkelbedrijven in Nederland zoals blijkt uit het onderzoek dat door Berenschot is uitgevoerd in opdracht van het ministerie van SZW en de benchmark van de branchevereniging Cedris.

We zetten al onze energie op de ontwikkeling van de eigenwaarde van onze inwoners. **Werk is uiteindelijk de beste zorg.**

(x € 1.000)	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Operationeel resultaat	6.918	6.004	5.235	2.014	2.028	2.161
Incidentele baten en lasten	247	2.273	713	4.140	1.833	-879
Gemeentelijke bijdrage	4.786	6.427	8.182	8.058	5.593	7.532
Subsidieresultaat*	-12.222	-11.962	-11.529	-10.076	-8.740	-7.746
Totaal resultaat	-271	2.742	2.601	4.136	714	1.068

* Het subsidieresultaat is het verschil tussen de rijksbijdrage en de SW-loonkosten.

In 2020, 2021 en 2022 heeft WVS te kampen gehad met Covid-19. De compensatie vanuit het Rijk is verantwoord onder incidentele baten en lasten.

Factoren die een bepalende rol spelen bij het al dan niet realiseren van de **herziene** begroting van 2024 zijn:

1. Subsidies
2. Kostenbeheersing
3. Algemene economische situatie
4. Opbrengsten, toegevoegde waarde
5. Invulling van de regie- en opdrachtgeversrol door de gemeenten
6. De rol van WVS binnen de Participatiewet i.s.m. de werkpleinen en het RPA
7. Uitstroom SW en leidinggevend SW-kader
8. (Fiscale) Wetgeving
9. Cao Aan de Slag (WAB)
10. Cao SW

Ad 1. Subsidies

De begroting is gebaseerd op het voorlopig toegekende Wsw-participatiebudget voor 2024 o.b.v. de **septembercircular** 2023 zijnde € 34.260,- en met 3,5 % LPO € 35.459,-. Het is op dit moment nog niet duidelijk welke invloed de landelijke realisatiecijfers hebben op de P-budgetten SW voor de komende jaren. Deze worden jaarlijks in de meicircular aangepast voor het lopende en de komende jaren. Naast de hoogte van het bedrag speelt ook de toekenning van de (fictieve) taakstelling een steeds belangrijker. In 2021 en 2022 was de uitstroom van de SW hoger dan voorspeld. **I.v.m. de hoge stijging van het WML begin 2023 is er in de septembercircular een extra toekenning van € 706.000,- (inschatting nog) gedaan ter compensatie. Tevens is er besloten door het Rijk om de begeleidingsvergoeding beschut werk per 2024 te verhogen met € 2.157,- per persoon.**

Ad 2. Kostenbeheersing

WVS scoort in de benchmark goed in kostenbeheersing. Echter, met de invoering van de Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB) zijn de kosten voor het begeleidend en ondersteunend regulier personeel flink gestegen. De begeleidingsvergoeding vanuit het Rijk en vanuit lokale afspraken staat onder druk. Ook de nieuwe Cao Aan de Slag zorgt voor een verhoging van de loonkosten van de doelgroep PW. Hierdoor is het steeds lastiger om binnen de kostprijs de producten te leveren en dit heeft dan ook effect op het operationeel resultaat. Daarnaast zijn er positieve effecten van de arbeidsontwikkeling van de doelgroep voor de werkpleinen. Deze zijn niet opgenomen in de begroting van WVS. De financiële effecten hiervan zie je terug bij de ISD en het Werkplein. Daarom moeten de resultaten in samenhang worden gezien met die van het Werkplein en de ISD. Hiervoor kan verwezen worden naar de ketenbegroting.

Ad 3. Algemene economische situatie

De economische groei lijkt gestagneerd te zijn. Dit heeft gevolgen voor de orderportefeuille. We zien meer liquiditeitsproblemen bij onze klanten, vooral MKB, dit komt mede door terugbetalingen van Covid-regelingen.

Ad 4. Opbrengsten, toegevoegde waarde

In de huidige economische ontwikkeling is het zaak om het nivo van de opbrengsten en toegevoegde waarde per medewerker te behouden. Het inrichten van de organisatie op basis van lean en het realiseren van een betere prijsvorming is de basis voor een gezonde toekomst.

Ad 5. Invulling van de regie- en opdrachtgeversrol door gemeenten

Een goede samenwerking met de gemeenten, ISD en Werkplein zorgt er voor dat meer mensen aan loonvormende arbeid kunnen deelnemen. Door opdrachten vanuit gemeenten te verstrekken voor werkzaamheden die bij de doelgroep passen, kunnen mensen op basis van hun ontwikkelmogelijkheden getraind worden binnen deze werkzaamheden. De druk op de financiële situatie bij de gemeenten is merkbaar in de opdrachtverstrekkingen. Dit heeft impact op het resultaat. Bij geschiktheid vindt er doorstroom plaats naar reguliere arbeid, maar inmiddels is er ook een vangnet voor die groep die deze stap niet kan maken. Samen met de ISD en het Werkplein is de afgelopen jaren een nieuwe werkwijze

geïmplementeerd waarbij de ontwikkeling van de inwoner centraal staat. De komende jaren wordt er geïnvesteerd in mensen die meer begeleiding nodig hebben en het zelfstandig niet redden om in ontwikkeling te komen. Mocht het niet haalbaar zijn dat onze inwoners uit het Landelijk Doelgroep Register (LDR) kunnen aansluiten op de arbeidsmarkt, zal WVS de mogelijkheid bieden voor een dienstverband.

Ad 6. De rol van WVS binnen de Participatiewet i.s.m. de werkpleinen en het RPA

De uitvoering van de Participatiewet vraagt om intensieve samenwerking met de werkpleinen en het werkgeversveld. Op arbeidsmarktregioniveau zijn afspraken gemaakt om in Multi Disciplinaire Teams in de subregio's samen te werken. Een aantal jaren geleden is er voor gekozen om de sturing op arbeidsmarktniveau meer centraal te trekken en in 2023 wordt deze werkwijze geëvalueerd en eventueel aangepast.

Ad 7. Uitstroom SW personeel en leidinggevend SW kader

In de begroting is opgenomen dat leidinggevend kader in SW-dienstverband wordt vervangen door reguliere krachten. Hierin is echter niet de volledige vervanging meegenomen die door uitstroom vanwege pensioenleeftijd is ingeschat. Door de invoering van de RVU regeling voor SW-personeel, is er een snellere uitstroom van SW-leidinggegenden. **In deze herziene begroting is het aantal reguliere krachten bijgesteld, daar de uitstroom van SW-leidinggevend en kaderpersoneel sneller gaat dan was voorzien, mede door de RVU-regeling in de Cao SW.**

Ad 8. (Fiscale) wetgeving

Het lage inkomensvoordeel (LIV) is in 2022 per persoon verhoogd. Na 2024 zal het LIV komen te vervallen.

Ad 9. Cao Aan de Slag (WAB)

Per 1 januari 2020 is de Wet Arbeidsmarkt in Balans in werking getreden. Met de WAB zijn maatregelen getroffen om te voorkomen dat er bij payroll wordt geconcurrereerd op arbeidsvoorwaarden. Het kabinet vindt het belangrijk dat voor iedereen, dus ook voor mensen die alleen met ondersteuning de arbeidsmarkt betreden, het beginsel van gelijke beloning voor hetzelfde werk geldt. Voor de SW-medewerkers was bij invoering van de WAB al een uitzondering gemaakt. Sinds 1 juli 2021 is er een nieuwe Cao Aan de Slag gaan gelden voor de medewerkers uit de PW met een beschut werk indicatie en deze Cao **geldt ook** voor inwoners met een LDR-verklaring, die een dienstverband **gaan** krijgen bij WVS. **De Cao loopt af per 31-12-23 en de Cao onderhandelingen zijn in volle gang. Verwacht wordt dat deze uitkomen op een stijging van 10 % van de loonkosten.**

Ad. 10. Cao SW

De Cao SW wordt opengebroken en er zijn onderhandelingen gaande m.b.t. de verhoging van de salarissen. We gaan er van uit dat de stijging 8 % zal zijn.

2. Financiële begroting en meerjarenraming

2.1 Uitgangspunten **herziene** begroting 2024

Bij het opstellen van de begroting zijn naast de werkelijke resultaten over 2022, de interne werkbudgetten voor 2023, **en de realisatiecijfers 1e halfjaar 2023** als uitgangspunt gehanteerd. De begrotingen van de ISD, het Werkplein en WVS vormen gezamenlijk de basis voor de ketenbegroting.

Toegevoegde waarde

Voor de berekening van de toegevoegde waarde (TW) zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De TW voor WVS is uit verschillende zaken opgebouwd. De TW per fte SW wordt constant verondersteld. Daarnaast is rekening gehouden met de TW voor de nieuwe Beschut Werk-medewerkers. Voor nieuwe medewerkers met structurele loonkostensubsidie wordt een TW nivo van de huidige SW-populatie verwacht. Hierbij gaan we uit van een loonwaarde van gemiddeld 50 %. Daarnaast zullen er ontwikkeltrajecten voor de ISD en het Werkplein uitgevoerd worden. Voor mensen in een ontwikkeltraject wordt geen toegevoegde waarde meegenomen omdat de focus ligt op leren i.p.v. werken. De formatie SW is gebaseerd op de prognose komende uit de mei- en septembercirculaire 2023.
- Per type contract (SW, Beschut Werk, participatie) wordt een andere inzetbaarheid over de verschillende werksoorten zoals groen, postbezorging en industriële activiteiten verwacht. Participatie is opgenomen voor het Publiek Groenbedrijf. Conform besluitvorming worden hiervoor personen aangetrokken vanuit de doelgroep B met **een LDR-verklaring**, welke een training en opleiding krijgen met als doel uitstroom naar de arbeidsmarkt.
- In de begroting is rekening gehouden met een omzet van de deelnemende gemeenten ten opzichte van de werkelijke omzet 2022 met een afname i.v.m. daling fte SW.

Rijksbijdrage

Herziene begroting 2023	Werkelijk 2022	Herz. begr. 2023	Herz. begr. 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Aantal SE	1.634	1.554	1.462	1.377	1.298	1.204
Rijksbijdrage per SE	30.233	30.744	35.459	36.265	37.346	38.541
		2,0 %	3,5 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %
Rijksbijdrage (€ x 1.000) incl. LPO	49.478	48.987	51.862	51.935	52.189	51.730

Begroting 2023	Werkelijk 2022	Herz. begr. 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Aantal SE	1.634	1.554	1.481	1.395	1.315	1.221
Rijksbijdrage per SE	30.233	30.744	31.350	32.208	33.173	34.229
		2,0 %	6,0 %	4,0 %	4,0 %	4,0 %
Rijksbijdrage (€ x 1.000) incl. LPO	49.478	48.987	49.219	49.532	50.026	49.824

Het is op dit moment nog niet duidelijk welke invloed de landelijke realisatiecijfers hebben op de P-budgetten SW voor de komende jaren. Deze worden jaarlijks in de meicirculaire aangepast voor het lopende en de komende jaren. **Voor 2025 en e.v. is de LPO iets verhoogd naar 4 %.** Het is nog onduidelijk of het Rijk de forse stijging van het WML zal compenseren.

Bijdrage deelnemende gemeenten

Basis is het aantal geplaatste doelgroep medewerkers (SW + participatie) op 1 januari van het voorafgaande jaar aan het rapportagejaar (Bijlage 6 per gemeente).

Begroting 2024	Werkelijk 2022	Herz. begr. 2023	Herz. begr. 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Aantal SW/participatie-medewerkers		2.043	1.961	1.862	1.789	1.695
Gem. bijdrage per SW/participant in €	3.438	3.769	4.148	4.201	4.336	4.488
Gem. bijdr. (€ x 1.000)	7.532	7.700	8.135	7.822	7.757	7.608

Begroting 2024	Werkelijk 2022	Herz. begr. 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Aantal SW/participatie-medewerkers		2.043	1.961	1.880	1.807	1.713
Gem. bijdrage per SW/participant in €	3.438	3.769	4.254	4.263	4.450	4.670
Gem. bijdr. (€ x 1.000)	7.532	7.700	8.342	8.014	8.042	7.999

Overige subsidies overheid

Beschut Werk

In de begroting is opgenomen dat er Beschut Werk wordt ingezet en dat deze zal worden uitgevoerd door WVS conform gemaakte afspraken. Voor deze doelgroep is uitgegaan van 70 % loonkostensubsidie en gemiddeld 28 uur per persoon. De begeleidingsvergoeding voor Beschut Werk wordt vanuit het ministerie BZK geraamd. In de **herziene** begroting 2024 is een bedrag opgenomen van **€ 8.600,- plus € 2.157,- (was € 8.100,-)** per traject. Het landelijk onderzoek (het rapport “Het sociaal ontwikkelbedrijf: werkvormen, kosten en baten”) toont aan dat de **€ 8.600,-** per traject onvoldoende is om de begeleidingskosten te dekken. In dat onderzoek wordt aangegeven dat bij interne plaatsing de extra kosten € 11.000,- per persoon per jaar zijn. Vanuit de overheid is dit gedeeltelijk onderkend. **Daarnaast geeft het rapport aan dat de opbrengsten vallen bij de rijksoverheid (werknemer betaalt belastingen) en bij de werkpleinen/gemeenten indien de voorwaarden juist zijn (bijv. echtpaar of alleenstaande, deeltijd). Natuurlijk doet WVS er alles aan om dit tekort zoveel mogelijk te beperken. Vanuit het Rijk is een extra begeleidingsvergoeding van € 2.157 toegekend via de septembercirculaire 2023 vanaf 2024.**

Ontwikkeltrajecten

Er zijn in de ketenbegroting aannames gemaakt m.b.t. afname ontwikkeltrajecten door de ISD en het Werkplein. In de begroting en de meerjarenraming is uitgegaan van de aangereikte cijfers vanuit de ketenbegroting. De tariefstelling van de trajecten is o.b.v. het gemiddelde van afgelopen jaren met een indexering conform afspraak. **In het eerste gedeelte van 2023 zien we dat het gemiddelde van 6 maanden te ruim is ingeschat. Dit is nu bijgesteld naar 4 maanden.**

Overige bedrijfsopbrengsten

Dit betreft de doorberekening van de kosten van dienstverlening van WVS aan de verbonden partijen, zoals Flexkompaan BV, WVS Schoonmaak Vof en Propeople Holding BV, alsmede derdenpartijen zoals Stichting Werkwijs West-Brabant en Stichting Op Weg Naar Werk. In de begroting is verondersteld dat de dienstverlening op hetzelfde niveau gehandhaafd blijft.

Personeelskosten SW

Voor de berekening van de indexering van de lonen SW is rekening gehouden met de huidige loonafspraken. Daarnaast is rekening gehouden met een minimaal salaris op het nivo WML plus 10 % op 1-1-23. De LPO op het Participatie budget SW wordt verondersteld op 6 % voor 2024. De loonsverhoging voor de SW **is op 8 % gesteld. De Cao-afspraken zijn opengebroken en er vinden nieuwe onderhandelingen plaats.** Voor de jaren 2025 e.v. is 5,0 % stijging aangehouden. Door uitstroom van in verhouding duurdere werknemers wordt daarnaast een algemene daling van de loonkosten per SW-fte verondersteld, die de loonkosten in positieve zin beïnvloedt. Vanaf 2017 is er een tegemoetkoming loondomein vanuit het Rijk geïntroduceerd, die een gunstig effect heeft op de loonkosten SW. Deze regeling betreft het Lage Inkomens Voordeel, ook wel LIV genaamd. In het regeerakkoord is opgenomen dat deze regeling na 2024 komt te vervallen.

Overige personeelskosten SW

De overige personeelskosten zijn gebaseerd op de gerealiseerde kosten 2022 en het budget 2023. Tevens is hier rekening gehouden met de uitstroom van SW-medewerkers conform de prognose vanuit de rijksoverheid. De stijging in personeelskosten t.o.v. begroting 2023 wordt veroorzaakt door de stijging van WML met 10,15 %.

Loonkostensubsidie Begeleid Werken

Het aantal BW-plaatsingen wordt constant verondersteld.

Salariskosten regulier personeel

Leidinggevende SW-medewerkers worden vanwege uitstroom gedeeltelijk vervangen door regulier Flexkompaan personeel. Verder wordt uitstromend leidinggevend kader ambtelijk en Flexkompaan vervangen door nieuwe Flexkompaan krachten.

	Werkelijk 2022	Herz. begr. 2023	Herz. begr. 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Fte ambt. pers.	49,7	45	43	42	40	38
Gem. loonsom (€)	81.421	85.356	91.023	93.500	96.075	98.711
Tot. Sal. kst. (€ x 1.000)	4.045	3.841	3.914	3.927	3.843	3.751
Fte Flexkompaan	144,2	153,8	157,0	158,0	160,0	162,0
Gem. loonsom (€)	78.259	72.760	85.108	87.532	90.006	92.568
Tot. Sal. kst. (€ x 1.000)	11.285	11.190	13.362	13.830	14.401	14.996
Totaal Fte regulier	193,9	198,8	200,0	200,0	200,0	200,0
Totaal Sal. kst. regulier (€ x 1.000)	15.330	15.031	17.276	17.757	18.244	18.747

	Werkelijk 2022	Herz. begr. 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Fte ambt. pers.	49,7	45	43	42	40	38
Gem. loonsom (€)	81.421	85.356	91.023	93.500	96.075	98.711
Tot. Sal. kst. (€ x 1.000)	4.045	3.841	3.914	3.927	3.843	3.751
Fte Flexkompaan	144,2	153,8	153,4	154,4	156,4	158,4
Gem. loonsom (€)	78.259	72.760	80.858	83.282	85.784	88.378
Tot. Sal. kst. (€ x 1.000)	11.285	11.190	12.407	12.862	13.420	13.999
Totaal Fte regulier	193,9	198,8	196,4	196,4	196,4	196,4
Totaal Sal. kst. regulier (€ x 1.000)	15.330	15.031	16.321	16.789	17.263	17.750

Voor de berekening van de salarissen ambtelijk personeel is rekening gehouden met de verhoging van 3 % van de kosten voor 2024 en verder. Dit is voor Cao-stijgingen en wijzigingen in werkgeverslasten. Bij Flexkompaan is dit 2 % hoger i.v.m. periodieken. In de begroting 2024 waren de periodieken van Flexkompaan nog niet meegenomen. Dit is nu gecorrigeerd. Met de invoering van de WAB is het personeel in Flexkompaan qua salariering gelijk getrokken met de ambtelijke collega's. Flexkompaan personeel is korter in dienst en heeft daardoor vaak nog periodieken in het vooruitzicht. De extra stijging hierdoor is 2 %.

Loonkosten Beschut Werk

In de begroting zijn de loonkosten op basis van WML opgenomen, met een indexatie per 1-1-23 van 10,15 % voor het gehele loongebouw en stijging sociale lasten. De Cao Aan de Slag is voor alle schalen gekoppeld aan het nivo van het WML. Merendeel van deze doelgroep zit in een tijdelijk contract. Waar mogelijk zal z.s.m. een vast contract worden geboden i.v.m. de hoge WW premie. In de Cao is sprake van een 37-urige werkweek, een pensioenvoorziening en extra secundaire arbeidsvoorwaarden zoals bijv. reiskosten. Er vinden onderhandelingen plaats over de stijgingen van het

salarisgebouw 2024. Uitgangspunt in de herziene begroting is een stijging van 10 %.

Loonkosten Participanten

In de begroting wordt uitgegaan van dezelfde kostenstructuur als bij Beschut Werk.

Afschrijvingen

De afschrijvingskosten in 2024 zijn gebaseerd op een behoudend investeringsbeleid. Om grote investeringen te voorkomen binnen het ICT domein, is gekozen voor de kantoorautomatisering en de ICT-infrastructuur in een exploitatiemodel. Door problemen met leveringen in de markt is er in 2022 toch voor gekozen om de hardware gedeeltelijk zelf aan te schaffen.

Overige bedrijfskosten

Deze zijn min of meer constant verondersteld, m.u.v. de energie- en verzekeringskosten. Deze zijn zo sterk gestegen dat deze zijn aangepast. **De stijging van de energielast (elektriciteit en gas) is zo hoog dat een extra bijstelling noodzakelijk is.**

Voor de jaren 2024 tot en met 2027 blijven de aantallen ontwikkeltrajecten en medewerkers met loonkostensubsidie (zolang daarover nog geen andere besluiten genomen zijn) constant. Wel zou het maatschappelijk zinvol zijn om meer gebruik te maken van trajecten met loonkostensubsidie om plaatsings- en doorstroommogelijkheden te kunnen realiseren voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

2.2 Ketensamenwerking

Doelstelling van de ketensamenwerking tussen de ISD Brabantse Wal, het Werkplein en WVS is te werken als een gezamenlijk ontwikkelbedrijf. Met de bedoeling inwoners die binnen ons werkgebied wonen en onder de Participatiewet vallen optimaal te ondersteunen bij hun ontwikkeling naar een betaalde baan. Of als dat niet haalbaar is, naar een betaalde detachering óf vrijwilligerswerk. Binnen de ketensamenwerking staan de inwoners centraal.

Inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt kunnen aan de hand van de zogenaamde routekaart worden ontwikkeld in verschillende leerroutes (o.a. groen, productie, logistiek, schoonmaak, post- en pakketbezorging en horeca) met als doel uitstroom naar een betaalde baan op de reguliere arbeidsmarkt of, als dit niet mogelijk is, een tijdelijke of structurele baan bij WVS. Voor inwoners uit het landelijk doelgroep register (LDR) die tijdelijk of structureel in dienst komen bij WVS zal aan WVS een begeleidingsvergoeding worden betaald van € 4.000,- per jaar. In 2023 wordt een gezamenlijk arbeids onderzoek centrum ingericht waar onderzoek kan plaatsvinden naar de mogelijkheden van inwoners en de beste manier om hen te begeleiden c.q. te ontwikkelen naar betaald werk.

Afspraak is dat op jaarbasis aan 380 inwoners een ontwikkeltraject (onderzoek en / of leerroutes) in de keten wordt aangeboden. Hoewel het accent vooral ligt op de kwaliteit van de trajecten is er vanzelfsprekend ook aandacht voor het halen van de targets qua aantal trajecten. Tevens wordt gewerkt aan een tool waarmee gemeten kan worden wat de impact is van de ontwikkeltrajecten. Wellicht kan deze tool te zijner tijd worden gecombineerd met het meten van de lange termijn effecten van de ontwikkeltrajecten. **Uit de cijfers van de eerste 8 maanden m.b.t. de ontwikkeltrajecten blijkt dat een gemiddelde looptijd van 6 maanden te lang is. Deze is nu bijgesteld naar 4 maanden.**

Op uitvoeringsniveau is er sprake van een steeds intensievere samenwerking tussen professionals van de ISD, het Werkplein en WVS. Dit gebeurt ook op flexplekken en in een gezamenlijke huisvesting.

Er is een gezamenlijk communicatieplan opgesteld voor de ketensamenwerking. Er vindt nog een nadere uitwerking plaats qua tijdsplanning en prioritering.

De uitgangspunten in de begroting voor het ramen van ontwikkeltrajecten en de aantallen beschut werk, inclusief de tariefstelling, zijn conform de afspraken die reeds zijn opgenomen in de ketenbegroting. Ook zijn meegenomen 36 fte instroom van mensen uit het LDR.

	Herz. begr. 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Ontwikkeltrajecten aantal	380	380	380	380	380
Beschut Werken aantal	222	234	257	280	299
Beschut Werken in Fte	155	164	180	196	209
Participanten aantal	41	41	41	41	41
Participanten in Fte	36	36	36	36	36

Herz. begroting Ketsamenwerking 2024		WVS	HvWB	ISD BW	Totaal
Bestaand	Ontwikkeltrajecten		561	275	837
	Loonwaardemetingen		55	28	83
	Jobcoaching		68	11	79
	Praktijk- en persoonlijkheidsonderzoek		5	0	5
			689	314	1004
Ontwikkeling	ontwikkelbudget	20	20	10	50
Bedrijfsvoering	Manager / aansturing	48	48	24	120
	Totaal	68	757	348	1174

Begroting Ketsamenwerking 2024		WVS	HvWB	ISD BW	Totaal
Bestaand	Ontwikkeltrajecten		842	413	1255
	Loonwaardemetingen		55	28	83
	Jobcoaching		68	11	79
	Praktijk- en persoonlijkheidsonderzoek		5	0	5
			970	452	1422
Ontwikkeling	ontwikkelbudget	20	20	10	50
Bedrijfsvoering	Manager / aansturing	48	48	24	120
	Totaal	68	1038	486	1592

Aantallen activiteiten 2024		HvWB	ISD BW	Totaal
Ontwikkeltrajecten aantal		255	125	380
Loonwaardemetingen		100	50	150
Jobcoaching		30	5	35

2.3 Overzicht van baten en lasten 2022 - 2027

Het overzicht baten en lasten voor de jaren 2022 - 2027 laat met name het exploitatieresultaat vóór gemeentelijke bijdrage zien. Ook wordt het totaal exploitatieresultaat gesplitst in het subsidieresultaat (rijksbijdrage minus alle personeelskosten SW personeel) en het operationele resultaat. Conform de eisen zoals gesteld in het Besluit Begroting en Verantwoording, is WVS verplicht inzicht te geven in de overheadkosten zoals gedefinieerd in de BBV. Deze opstelling vindt u in bijlage 1.

bedragen x € 1.000

Herz. begroting 2024	Werkelijk 2022	Herz. begr. 2023	Herz. begr. 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Netto omzet derden	23.965	23.814	25.932	26.529	26.722	26.399
Netto omzet deelnemende gemeenten	9.630	9.750	9.500	9.250	9.000	8.750
Grond- en hulpstof uitbesteed werk	-9.896	-10.064	-11.924	-12.041	-12.022	-11.829
Toegevoegde waarde	23.699	23.500	23.508	23.738	23.700	23.320
Rijksbijdrage	49.478	48.987	51.862	51.935	52.189	51.730
Loonkostensubsidie	1.822	4.223	3.489	3.950	4.442	4.907
Overige subs. overheid	2.247	1.684	2.833	3.003	3.176	3.314
Totaal bijdr. overheden	53.547	54.894	58.184	58.888	59.807	59.951
Overige bedrijfsopbr.	2.733	1.988	2.420	2.394	2.348	2.267
Totaal baten	79.979	80.382	84.112	85.020	85.855	85.538
Loonkosten SW	-54.207	-55.365	-56.699	-55.925	-55.444	-53.769
Overige pers. kstn SW	-2.272	-2.025	-2.334	-2.252	-2.175	-2.083
Verstrekke subsidies	-212	-225	-225	-225	-225	-225
Totaal pers. kstn SW	-56.691	-57.615	-59.258	-58.402	-57.844	-56.077
Kosten regulier pers.	-16.720	-15.941	-17.641	-18.123	-18.610	-19.112
Kosten Beschut Werk	-3.257	-5.488	-5.240	-5.985	-6.781	-7.531
Kosten participanten	-76	-1.271	-1.152	-1.198	-1.246	-1.295
Afschrijvingskosten	-1.888	-1.810	-1.910	-1.960	-1.960	-1.960
Overige bedr. kosten	-7.691	-5.806	-6.571	-6.671	-6.671	-6.671
Financieringskosten	-120	-151	-475	-503	-500	-500
Sub-totaal overige bedr. kstn	-29.752	-30.467	-32.989	-34.440	-35.768	-37.069
Totaal bedrijfskosten	-86.443	-88.082	-92.247	-92.842	-93.612	-93.146
Result. voor gem. bijdr. en dividend	-6.464	-7.700	-8.135	-7.822	-7.757	-7.608
Gem. bijdrage	7.352	7.700	8.135	7.822	7.757	7.608
Totaal expl. result.	1.068	0	0	0	0	0
Subsidieresultaat Doelgroep	-8.725	-11.165	-10.300	-9.701	-9.241	-8.267

Begroting 2024	Werkelijk 2022	Herz. begr. 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Netto omzet derden	23.965	23.814	26.321	26.508	26.355	25.700
Netto omzet deelnemende gemeenten	9.630	9.750	9.500	9.250	9.000	8.750
Grond- en hulpstof uitbesteed werk	-9.896	-10.064	-12.055	-11.980	-11.845	-11.543
Toegevoegde waarde	23.699	23.500	23.766	23.778	23.510	22.907
Rijksbijdrage	49.478	48.987	49.219	49.532	50.026	49.824
Loonkostensubsidie	1.822	4.223	3.394	3.953	4.574	5.198
Overige subs. overheid	2.247	1.684	2.815	2.993	3.176	3.333
Totaal bijdr. overheden	53.547	54.894	55.428	56.478	57.776	58.355
Overige bedrijfsopbr.	2.733	1.988	2.450	2.424	2.377	2.296
Totaal baten	79.979	80.382	81.644	82.680	83.663	83.558
Loonkosten SW	-54.207	-55.365	-55.305	-54.578	-54.120	-52.492
Overige pers. kstn SW	-2.272	-2.025	-2.353	-2.270	-2.192	-2.099
Verstrekke subsidies	-212	-225	-225	-225	-225	-225
Totaal pers. kstn SW	-56.691	-57.615	-57.883	-57.073	-56.537	-54.816
Kosten regulier pers.	-16.720	-15.941	-17.231	-17.700	-18.172	-18.660
Kosten Beschut Werk	-3.257	-5.488	-5.097	-5.989	-6.982	-7.978
Kosten participanten	-76	-1.271	-1.120	-1.199	-1.282	-1.372
Afschrijvingskosten	-1.888	-1.810	-1.910	-1.960	-1.960	-1.960
Overige bedr. kosten	-7.691	-5.806	-6.270	-6.270	-6.272	-6.271
Financieringskosten	-120	-151	-475	-503	-500	-500
Sub-totaal overige bedr. kstn	-29.752	-30.467	-32.103	-33.621	-35.168	-36.741
Totaal bedrijfskosten	-86.443	-88.082	-89.986	-90.694	-91.705	-91.557
Result. voor gem. bijdr. en dividend	-6.464	-7.700	-8.342	-8.014	-8.042	-7.999
Gem. bijdrage	7.352	7.700	8.342	8.014	8.042	7.999
Totaal expl. result.	1.068	0	0	0	0	0
Subsidieresultaat Doelgroep	-8.725	-11.165	-11.488	-10.777	-10.202	-9.145

2.4 Financiële positie

De afgelopen jaren is een bijdrage van de gemeenten noodzakelijk om een negatief eigen vermogen te voorkomen. In bijlage 6 is een overzicht opgenomen van de gemeentelijke bijdragen voor 2024.

In bijlage 2 is de balans per ultimo opgenomen voor de jaren 2022 - 2027. In paragraaf 3.1. Weerstandsvermogen is een overzicht gegeven van 'jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen'. Deze verplichtingen hebben een nadelige invloed op de financiële positie van WVS.

Door het negatieve resultaat in de totale planperiode zal de financieringsbehoefte toenemen. Dit wordt gecompenseerd door stortingen van de gemeentelijke bijdragen.

Ultimo 2022 bedroegen de langlopende leningen € 9.008.000,-. In 2023 wordt hierop € 2.063.000,- afgelost. In 2023 is het afsluiten van een langlopende lening gepland van € 5.000.000,-. Om aan haar financieringsbehoefte te kunnen voldoen sluit WVS rekening-courantkredieten en kasgeldleningen af. De behoefte aan krediet neemt toe vanwege de jaarlijkse aflossingen op de leningen. Het rentepercentage voor de langlopende leningen bedraagt voor 2023 2,41 %. Voor rekening-courantkrediet is dit percentage begroot op 0,7 % en voor kasgeldleningen op 1,35 %. Met deze financieringswijze voldoet WVS zowel aan de kasgeldlimiet als aan de norm voor het renterisico. In bijlage 3 is een overzicht van de langlopende en de kortlopende leningen gegeven voor de jaren 2022 - 2024.

De voorzieningen die WVS heeft gevormd hebben het karakter van een toekomstige financiële verplichting. Sinds 2018 wordt er een voorziening gecreëerd voor het 3e WW-jaar ambtelijk. Dit is een verplichting. Deze wordt gevormd uit een bijdrage van het ambtelijk personeel zelf. In 2022 is de voorziening spaarverlof gecreëerd voor de tegoeden die vanuit de Cao-regelingen SW en SGO worden gespaard. De toevoegingen aan en opnames uit deze voorziening hebben een onvoorspelbaar karakter.

In bijlage 4 is een overzicht gegeven van het verloop van de reserves en de voorzieningen voor de jaren 2022 - 2027.

2.5 Risicoparaagraaf

Als risico's worden beschouwd alle redelijke voorzienbare risico's die niet in de begroting zijn verwerkt en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de omvang van de exploitatie, het exploitatieresultaat en het eigen vermogen van WWS.

Ondernemersrisico

WWS opereert op de commerciële markt door producten en diensten aan derden te leveren. Hierdoor heeft WWS te maken met het normale ondernemersrisico zoals het debiteuren- en voorraadrisico. Door de turbulente economische omstandigheden is dit risico niet te onderschatten.

Omvang: Het achterblijven van de TW van bijvoorbeeld 5 % levert direct een verlies op aan exploitatieresultaat van ruim € 1.100.000,-.

Maatregelen: Via de interne P&C cyclus, waardoor snel achterblijvende resultaten zichtbaar zijn, spreiden van risico's o.b.v. werksoorten, klanten en branches. Tevens werk blijven acquireren ook al is er geen stilstand. Dit vangt leegstand op, of biedt mogelijkheden voor betere rendementen.

Opdrachten van deelnemende gemeenten

De deelnemende gemeenten zijn belangrijke opdrachtgevers voor WWS. De gemeentelijke opdrachten vormen voor WWS ook een belangrijke inkomstenbron, maar belangrijker nog is dat gemeenten veel werk hebben waar mensen uit de doelgroep op zijn aangewezen. Door een jaarlijkse krimp in het aantal SW-medewerkers is er in 2017 voor gekozen om jaarlijks 30 fte uit de doelgroep te plaatsen in het groenbedrijf van WWS met de bedoeling hen te laten doorstromen naar de reguliere markt. Op deze wijze zou ook de orderportefeuille in het gemeentelijk groen op peil kunnen worden gehouden. Deze aantallen hebben we helaas niet kunnen realiseren. Vanaf 2022 zijn de 30 fte vervangen door 80 trajecten in het groen met als doel uitstroom naar de reguliere arbeidsmarkt en, voor diegenen die die overstap niet kunnen maken, een dienstverband bij WWS.

Omvang: De gemeentelijk omzet beslaat om en nabij een derde van de omzet van WWS. Als er door de financiële druk op de begrotingen van de gemeenten, wellicht bezuinigd wordt op opdrachten m.b.t. detacheringen en groenvoorziening, verdwijnen hierdoor banen en werk voor de doelgroep. 5 % Van de omzet van de gemeenten staat voor een bedrag van € 500.000,-. Met de geplande indienstname van inwoners uit het LDR hebben we het werk hard nodig.

Maatregelen: Samen met de gemeenten bekijken waar de mogelijkheden liggen. Zorgen dat er een goede orderportefeuille is.

Risico rijksbijdrage

In de begroting is uitgegaan van de afbouw SW zoals het Rijk die voorziet. Voorspellen wat de ontwikkeling van de rijksbijdrage gaat doen, is lastig. Er zijn veel landelijke factoren die van invloed zijn op de rijksbijdrage per SE. Indien er grote afwijkingen zijn t.o.v. de begroting zal dit worden gemeld, en indien nodig zal een herziene begroting worden ingediend. In de **herziene** begroting is uitgegaan van een compensatie van LPO van **3,5 %**. Indien deze niet wordt ontvangen heeft dat impact op de begroting. Door de koppeling met de Cao SW (op dit moment) is de impact beperkt.

Omvang: WWS ontvangt vanuit de gemeenten de volledige subsidie Wsw. Bij overschrijding van de taakstelling is het financiële risico geheel voor WWS. Bij 10 SE is dit een risico van € 310.000,-.

Maatregelen: Dit ligt buiten de invloedssfeer van WWS.

Rente risico's

De totale activa bedragen ultimo 2022 € 25.107.000,-. Hiervan is ruim 70 % gefinancierd met vreemd vermogen. Een groot deel van dit vreemde vermogen is rentedragend. De aan het vreemde vermogen verbonden rentelasten leggen een claim op de exploitatiebegroting. Alle langlopende leningen hebben een vast rentepercentage over de gehele looptijd van de lening. Derhalve is het renterisico met betrekking tot de langlopende leningen nihil. Wijzigingen in de rentestand hebben derhalve geen gevolgen voor het exploitatieresultaat. Anders ligt dit voor de kortlopende leningen. De rente hierop is variabel en de kosten hiervan fluctueren met wijzigingen in de rentestand. Momenteel is de rente op een laag niveau.

Omvang: Het renterisico op korte termijn ligt vooral bij de kasgeldleningen. Er is ultimo 2022 € 3.000.000,- aangetrokken. Daarnaast moet i.v.m. de aflossingsverplichting elk jaar € 2.000.000,- geherfinancierd worden. Stijging van het rentepercentage met 1 % heeft een impact van € 50.000,- op de exploitatie per jaar.

Maatregelen: Zorgen dat het werkkapitaal op orde is. Het aanhouden van een eigen vermogen binnen WVS verlaagt de behoefte aan vreemd vermogen. Daarnaast is het goed om de renterisiconorm en wetgeving vanuit Fido te bewaken.

RVU-regeling Cao SW

In de Cao SW is een nieuwe regeling opgenomen. Twee jaar vóór pensioen kan een SW-medewerker ervoor kiezen om te stoppen met werken. De medewerker ontvangt dan een aangepast salaris ter hoogte van ongeveer € 1.800 bruto per maand (bij fulltime dienstverband). De medewerker is dan vrijgesteld van werk tot de pensioendatum en blijft in dienst zodat de aanspraak op de rijksbijdrage blijft bestaan. Er is echter geen inverdienvermogen. De regeling is vrij nieuw, er is derhalve lastig een inschatting te maken van de deelnamegraad.

Omvang: Bij deelname van 20 fte zal de daling in toegevoegde waarde (o.b.v. gemiddelde TW per fte) € 200.000,- bedragen.

Maatregelen: WVS heeft hier geen invloed op. Natuurlijk zal WVS de gevolgen zoveel mogelijk proberen te compenseren door productie efficiëncy.

Jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Volgens het BBV dienen de verplichtingen die gerelateerd zijn aan de jaarlijks terugkerende arbeidskosten niet als verplichting in de balans te worden opgenomen. Bij de beoordeling van het weerstandsvermogen van WVS dienen ze wel te worden meegenomen. Deze verplichtingen worden in de begroting opgenomen op het moment dat ze tot betaling leiden. Het risico m.b.t. het oplopen van de verlofsaldi is dat er bij het einde van een dienstverband veel verlof wordt opgenomen, en er dan vervanging moet worden aangenomen, voor de uitdienst datum.

Omvang: Het betreffen de volgende verplichtingen:

- Vakantiegeldverplichtingen (waarde per ultimo 2022 € 3.213.000,-)
- Verloftegoeden (waarde per ultimo 2022: € 2.272.000,-)

Maatregelen: Gezien de daling van het aantal personeelsleden, zal ook deze post dalen in hoeveelheid verlofuren. Dit geldt tevens voor de vakantiegeldverplichting. De loonsom daalt en daarmee ook de verplichting. M.b.t. de verloftegoeden, gelden ook binnen WVS de reguliere regels vanuit de cao's. Binnen de Cao SW bestaat een regeling "spaarverlof". Hierdoor kunnen SW-ers verlofuren sparen. Hierdoor loopt op persoonsnivo het saldo op.

Uitstroom van SW-kader

De capaciteiten van de SW-instroom is sinds 1998 (invoering nieuwe Wet sociale werkvoorziening) minder dan de gemiddelde SW-populatie van vóór 1998. Dit betekent dat kaderfuncties die momenteel zijn ingevuld door SW-medewerkers in geval van vervanging door pensionering of anderszins, niet meer door SW-medewerkers kunnen

worden ingevuld omdat bij de huidige instroom de benodigde capaciteiten hiervoor ontbreken. Dit betekent dat extra regulier personeel moet worden aangetrokken om deze opengevallen plaatsen in te nemen.

Omvang: Bij vervanging van een SW-er door een reguliere kracht missen we de rijksbijdrage voor die plaats. Dit is voor 2024 een bedrag van € 35.459,- per fte inclusief LPO.

Maatregelen: Uiteraard wordt getracht eventuele vacatures op een andere wijze in te vullen door herverdeling van taken en het niet vervangen van uitstroom van indirecte functies, maar dit is niet altijd mogelijk. Indien een SW-medewerker 1 op 1 vervangen moet worden, is het verschil in kosten, de rijkssubsidie. Natuurlijk wordt gekeken naar kostenreductie door een 1 op 1 vervanging te proberen te vermijden.

Vergoeding begeleidingskosten Beschut Werk

De uitvoering van beschut werk ligt volledig bij WVS. De aanmelding voor een indicatie beschut werken loopt via de ISD en het Werkplein. De indicatie wordt afgegeven door het UWV. Vanaf 1 januari 2017 mogen burgers zich rechtstreeks melden bij het UWV voor het aanvragen van een indicatie beschut werk. Dit leidt tot wat meer indicaties beschut werk. De realisatie van de instroom is opgenomen conform de planning afgegeven door het Rijk. De feitelijke instroom is afhankelijk van het aantal door het UWV geïndiceerde kandidaten die via de ISD en het Werkplein kunnen worden aangeleverd.

Omvang: De aantallen 'Beschut Werk'-plaatsingen kunnen achterblijven op de fictieve taakstellingen. WVS heeft haar begeleidingsorganisatie zo ingericht dat zij conform de fictieve taakstellingen personen in dat jaar kunnen plaatsen. Indien er niet geplaatst wordt, heeft WVS wel de kosten, maar niet de vergoeding hiervoor.

Maatregelen: I.o.m. de werkpleinen zorgen voor een goede instroom, zodat de dekking geregeld is, of kijken naar budgetoverheveling c.q. afspraken m.b.t. minimale afname van ontwikkeltrajecten.

Ontwikkeltrajecten

De inschattingen voor afname ontwikkeltrajecten voor de jaren 2024-2027 zijn gebaseerd op de meerjaren afspraken. WVS heeft haar begeleidingsorganisatie zo ingericht dat zij de personen in dat jaar kunnen plaatsen. Indien er niet wordt geplaatst mist WVS de dekking voor de begeleidingsorganisatie.

Omvang: De aantallen of de gemiddelde duur van ontwikkeltrajecten kunnen achterblijven op de afgesproken aantallen. WVS heeft haar begeleidingsorganisatie zo ingericht dat zij de personen in dat jaar kunnen plaatsen. Indien er niet wordt geplaatst mist WVS de dekking voor de begeleidingsorganisatie.

Maatregelen: In overleg met de werkpleinen zorgen voor een goede geleidelijke instroom en zo mogelijk volledige instroom van de afspraken.

Academie

In het kader van de ontwikkeling van inwoners die geen arbeidskwalificatie hebben heeft WVS de 'Academie' opgezet om inwoners via de leerroutes op te leiden richting een branche waar voldoende werkgelegenheid is om een duurzame inzet mogelijk te maken. Middels praktijkcertificaten, die erkend worden door het MBO en werkgevers, kan een kandidaat aantoonbaar maken dat hij/zij beschikt over kwalificaties om bepaalde werkzaamheden uit te kunnen voeren.

Omvang: De aantallen kunnen achterblijven op de verwachte aantallen terwijl de begeleidingsorganisatie hierop ingericht is. Indien er niet wordt geplaatst mist WVS dekking voor de begeleidingsorganisatie.

Maatregelen: In overleg met met werkpleinen, onderwijsinstellingen en werkgevers zorgen voor een geleidelijke in- en doorstroom van de kandidaten zodat voldoende dekking is om de praktijkopleiding te financieren.

Stijging WML en Cao Sw en Cao Aan de Slag

De Cao Aan de Slag heeft een basis van 37 uur per week. Het voornemen van het Rijk is om het WML te gaan baseren op een basis WML uurloon van 36 uur. Daarnaast zijn er Cao onderhandelingen gaande voor de Cao Aan de Slag. De Cao SW wordt opengebrouwen en er zijn onderhandelingen gaande.

Omvang: 1 % stijging van de loonkosten voor de medewerkers Cao Aan De Slag en Cao SW heeft een stijging van de loonkosten van ruim € 600.000 tot gevolg. Er is nog geen duidelijkheid m.b.t. de compensatie vanuit het Rijk.

Maatregelen: Hier heeft WVS geen invloed op. In de herziene begroting is voor de Cao Aan de Slag 10 % en de Cao SW 8 % stijging opgenomen.

Overige bedrijfskosten

Vanaf 2022 zijn er een aantal kostensoorten die extreem zijn gestegen. Hierop heeft WVS maar beperkt invloed. Het gaat hier onder andere over de kosten voor energie en verzekeringen. De hoogte van deze kosten wordt bepaald door de marktwerking. Voor deze kosten is in de begroting 2024 (en herziene begroting 2023) een kostenverhoging opgenomen. Het effect van de marktwerking op de andere kostensoorten is beperkt meegenomen omdat WVS daar op dit moment geen aanleiding toe ziet.

Omvang: De kostenstijging van energie en verzekeringen kost WVS al ruim € 300.000 extra t.o.v. prijspeil 2022. Onduidelijk wat de effecten zijn op de andere kostensoorten en wat de marktwerking verder nog gaat doen.

Maatregelen: WVS heeft hier beperkt invloed op. Door middel van langlopende contracten, goede afspraken, en efficiënt omgaan met de resources, probeert WVS de kosten zo laag mogelijk te houden. De herziene begroting houdt rekening met nog een extra stijging.

Wet Waadi (Wet allocatie arbeid door intermediairs)

Er zijn voornemens om de wet Waadi aan te passen. In de basis dienen de medewerkers die worden ingezet via uitzending of detachering betaald te worden volgens de Cao van de inlenende partij. Voor de medewerkers werkend onder de Cao SW en Aan de Slag geldt er momenteel een vrijstelling. In de mogelijke wetswijziging kan dit komen te vervallen. Dit heeft grote impact op de organisatie van WVS. Voor de gedetacheerden moet dan worden bepaald of er een vergelijkbare functie van toepassing is (vaak is jobcarving van toepassing) en WVS moet dan kennis vergaren van alle Cao's die van toepassing zijn. Ook heeft WVS haar medewerkers onder Cao Aan de Slag werkzaam via Flexkompaan BV. Bij een detachering naar WVS zouden zij dan wellicht volgens de Cao SGO of SW verloond dienen te gaan worden.

Omvang: WVS heeft deze nieuwe ontwikkeling nog niet doorgerekend, maar gedacht moet worden aan fikse loonstijgingen. Ook de impact van sociale verzekeringen is nog onduidelijk.

Maatregelen: WVS heeft hier geen invloed op. Vanuit Cedris loopt een lobby om deze vrijstelling weer terug in het nieuwe wetsvoorstel op te laten nemen. WVS gaat zich verder beraden over eventueel te nemen maatregelen.

3. Overige begrotingsinformatie

3.1 Weerstandsvermogen

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in het vermogen van WVS om risico's (zie paragraaf 2.4) die niet in de begroting zijn verwerkt op te vangen door middel van financiële buffers, genoemd weerstandscapaciteit. De relatie tussen weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen, wordt weerstandsvermogen genoemd.

In verband met de invoering van het BBV (2004) is het niet meer toegestaan de vakantiegeldverplichting als zodanig onder de schulden op te nemen. Deze verplichting (ultimo 2021 € 2.272.000,-) wordt niet in de balans opgenomen.

Als financiële buffer voor het opvangen van tegenvallers voortvloeiende uit de hiervoor genoemde risico's dienen de reserves (eigen vermogen). Deze bedroegen per ultimo 2022 € 3.000.000,- exclusief bestemmingsreserves en tijdelijke Covid gelden. Daarnaast fungeren de deelnemende gemeenten als vangnet voor WVS, doordat ze uiteindelijk - voor zover de reserves ontoereikend zijn - het exploitatietekort voor hun rekening nemen. In een bestuursbesluit in 2011 is vastgelegd dat de bandbreedte voor de reserves is vervallen en dat de bestemmingsreserve is toegevoegd aan de algemene reserve. Exploitatieverliezen moeten van de algemene reserve worden afgeboekt.

Gelet op de (grote) commerciële risico's die WVS loopt en de groeiende behoefte aan liquiditeit zou een ruimer weerstandsvermogen zeer wenselijk zijn. Deloitte heeft onderzoek gedaan naar het meest passende nivo van het weerstandsvermogen. Dit is ook op dit moment nog een bedrag van € 6 miljoen.

Eind 2021 heeft er een toevoeging van € 1.256.000 plaatsgevonden o.b.v. het resultaat 2021. Dit betrof de door het Rijk toegekende corona compensatie over 2021. Deze zal in 2023 vrijvallen.

3.2 Wet Open Overheid

Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid

De Wet open overheid (Woo) is per 1 mei 2022 in werking getreden en is de opvolger van de Wet openbaarheid bestuur (Wob). In deze paragraaf wordt beschreven hoe WVS invulling geeft en gaat geven aan de Woo.

Passieve openbaarmaking

In 2023 heeft WVS de rol van Woo-contactfunctionaris ingevuld. Contactgegevens zijn opgenomen op de website en intern gecommuniceerd. De Woo-contactfunctionaris is het eerste aanspreekpunt om vragen te beantwoorden over de beschikbaarheid van publieke informatie en om eventuele Woo-verzoeken te behandelen.

Actieve openbaarmaking

De Woo stelt de verplichting om 11 benoemde informatiecategorieën actief te publiceren. Deze verplichting geldt niet voor alle 11 categorieën tegelijk. Naar verwachting moeten in de zomer van 2023 de eerste categorieën gepubliceerd worden. WVS zorgt ervoor dat de verplichte informatiecategorieën actief gepubliceerd worden conform de daarvoor geldende regels. Zodra dit mogelijk is, wordt WVS aangesloten op het landelijke platform, zoals de Woo voorschrijft. Zolang er nog geen verplichting c.q. mogelijkheid is om bepaalde categorieën documenten te publiceren op het landelijke platform zal WVS openbare stukken blijven publiceren op de eigen website.

Informatiehuishouding op orde

De Woo verplicht dat de digitale informatiehuishouding op orde wordt gebracht. Dit is een randvoorwaarde om uitvoering te geven aan openbaarheid. Dit betekent dat er maatregelen moeten worden genomen om informatiebestanden duurzaam toegankelijk te maken en te houden. WVS is bezig met het optimaliseren van de digitale informatiehuishouding.

Bijlage 1. Resultatenrekening 2024 en meerjarenraming 2025-2027 Overhead

Baten	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Netto omzet	0	0	0	0
Mutatie voorraad GP en OHW	0	0	0	0
Grond- en hulpstoffen uitbesteed werk	0	0	0	0
<i>Toegevoegde waarde</i>	0	0	0	0
Bijdrage overheden	2.900	2.800	2.700	2.600
Overige opbrengsten	609	624	640	656
Subtotaal	3.509	3.424	3.340	3.256
Totaal Baten	3.509	3.424	3.340	3.256
Lasten				
Personeelskosten	-9.630	-9.336	-9.230	-9.199
Overige bedrijfskosten	-2.650	-2.716	-2.784	-2.854
<i>Totaal bedrijfskosten</i>	-12.280	-12.052	-12.014	-12.053
Rentebaten- en lasten	-475	-503	-500	-500
Totaal lasten	-12.755	-12.555	-12.514	-12.553
Resultaat	-9.246	-9.131	-9.174	-9.297

Bijlage 2. Balans 2021 - 2027 (x € 1.000)

Activa	stand per ultimo	2022	Prognose 2023	Herz. begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Vaste activa							
Materiële activa		16.629	16.500	16.500	16.500	16.500	16.500
Financiële activa		18	18	18	18	18	18
<i>Totaal vaste activa</i>		<i>16.647</i>	<i>16.518</i>	<i>16.518</i>	<i>16.518</i>	<i>16.518</i>	<i>16.518</i>
Viottende activa							
Voorraden		1.188	1.100	1.100	1.100	1.100	1.100
Vorderingen		6.058	6.200	6.200	6.200	6.200	6.200
Overlopende activa		977	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Liquide middelen		237	705	0	0	0	0
<i>Totaal viottende activa</i>		<i>8.460</i>	<i>9.005</i>	<i>8.300</i>	<i>8.300</i>	<i>8.300</i>	<i>8.300</i>
Totaal activa		25.107	25.523	24.818	24.818	24.818	24.818
Passiva							
Eigen vermogen							
Algemene reserve		7.121	5.274	3.000	3.000	3.000	3.000
Bestemmingsreserve		200	250	900	0	0	0
Storting gemeenten		7.532	7.700	8.135	7.822	7.757	7.608
Onttrekking gemeenten		-2.865	-1.674	0	0	0	0
Nog te bestemmen resultaat		-6.464	-7.700	-9.035	-7.822	-7.757	-7.608
<i>Totaal eigen vermogen</i>		<i>5.524</i>	<i>3.850</i>	<i>3.600</i>	<i>3.000</i>	<i>3.000</i>	<i>3.000</i>
Voorzieningen		1.725	1.728	1.731	1.734	1.737	1.738
Langlopende leningen		9.008	11.945	9.382	7.800	11.400	9.500
Kortlopende schulden							
Crediteuren		2.508	3.000	3.000	3.000	4.900	3.000
Rekeningcourantkrediet		0	0	726	1.308	708	608
Kasgeldleningen		3.000	2.000	4.000	5.000	2.000	4.000
Overlopende passiva		3.342	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
<i>Totaal kortlopende schulden</i>		<i>8.850</i>	<i>8.000</i>	<i>10.726</i>	<i>12.308</i>	<i>8.708</i>	<i>10.608</i>
Totaal passiva		25.107	25.523	24.815	24.818	24.818	24.818
Eigen vermogen in % van totaal vermogen		22,0	15,1	14,5	12,1	12,1	12,1
Werkkapitaal		4.738	4.300	4.300	4.300	4.300	4.300

Bijlage 3. Overzicht van langlopende leningen en RC-krediet

Leningen o/g (in € x 1.000)

Verstrekt door	Omschrijving	Hoofdsom	Looptijd	Rente %
BNG	Lening 90545	4.538	1999/2024	6,09
BNG	Lening 91109	4.538	2001/2025	6,05
BNG	Lening 95110	2.700	2002/2023	5,33
BNG	Lening 111105	5.000	2017/2027	0,84
BNG	Lening 112899	4.000	2019/2024	-0,20
BNG	Lening 115893	4.000	2022-2032	1,88
BNG	Lening 116610	3.000	2023-2033	3,31
	Sub-totaal	27.776		

	Werkelijk 2022	Budget 2023	Raming 2024
Leningen o/g			
Stand per ultimo	9.008	11.945	9.382
Kasgeldleningen			
Stand per ultimo	3.000	2.000	4.000
Rekening courant-krediet			
Stand per ultimo	0	0	105
Lening u/g (Propeople Holding B.V.)			
Stand per ultimo	0	0	0
Saldo geleend - uitgeleend	12.008	13.945	13.487
Rentebaten en -kosten			
Leningen o/g	-138	-288	-288
Kasgeldleningen	3	-135	-180
RC-krediet	0	0	-7
Leningen u/g	2	0	0
Rente lasten totaal	-133	-423	-475
Rente %			
Leningen o/g	-1,53	-2,41	-3,07
Kasgeldleningen	0,10	-1,35	-2,00
RC-krediet	0,00	0,70	-1,00
Leningen u/g	4,00	4,00	4,00
Totaal gemiddelde rente %	-1,11	-3,03	-3,48

* In 2022 is de lening aan Propeople volledig afgelost.

Bijlage 4. Overzicht reserves en voorzieningen (x € 1.000)

Omschrijving	ul-	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Reserves							
Algemene reserve		4.256	5.274	3.000	3.000	3.000	3.000
Bestemmingsreserves	50 jr. WWS	200	250	300	0	0	0
	kst. SGO			600			
Storting gemeente		7.532	7.700	8.135	7.822	7.757	7.608
Onttrekking gemeente			-418	0	0	0	0
	Covid subs. 2020						
	Covid subs. 2021		-1.256				
Nog te bestemmen resultaat		-6.464	-7.650	-9.035	-7.822	-7.757	-7.608
Totaal reserves		5.524	3.850	3.000	3.000	3.000	3.000
Voorziening rijkssubsidies							
3e WW-jaar ambtelijk		15	18	0	0	0	0
Spaarverlof SW en Ambt.		1.710	1.710	1.710	1.710	1.710	1.710
Totaal voorzieningen		1.725	1.728	1.731	1.734	1.737	1.738

Bestemmingsreserves:

* Vanaf 2018 zal er jaarlijks € 50.000,- worden gestort in een bestemmingsreserve ten bate van WWS 50 jarig bestaan in 2024.

* Vanuit het resultaat 2022 is € 600.000,- gereserveerd voor extra kosten vanuit de Cao SGO voor het jaar 2023.

Voorziening:

Per 1-1-2024 vervalt het 3e WW-jaar voor ambtenaren.

Bijlage 5. Overzicht van investeringen in vaste activa

(in € x 1.000)

	Werkelijk 2022	Herz. Begr. 2023	Herz. begroting 2024
Grond	0	0	0
Voorzieningen aan terreinen	0	0	0
Gebouwen	886	500	900
Installaties	98	200	200
Machines	137	300	150
Automatisering	17	50	100
Inventarissen	290	100	200
Vervoermiddelen	1.146	1.050	1.250
Projecten in uitvoering	231	0	0
Overige	0	0	0
Totaal investeringen	2.805	2.200	2.450
PM Afschrijvingskosten	-1.888	1.810	-1.910

Vanwege de mondiale economische situatie zijn forse prijsstijgingen voor materialen en productiemiddelen niet uit te sluiten. Om te voorkomen dat hierdoor, onbedoeld, het investeringsbudget ontoereikend zou zijn c.q. zou moeten worden overschreden, vraagt WVS in de begroting 2024 met betrekking tot de geplande investeringen een marge aan te mogen houden van 10 %. Dit betekent dat, als investeringen onverhoopt tot 10 % meer kosten, hiervoor niet eerst toestemming hoeft te worden gevraagd aan het AB. Vanzelfsprekend zal WVS er alles aan doen om extra kosten te vermijden.

Gezien de prijsstijgingen welke reeds in 2023 zichtbaar zijn geworden, is het investeringsbudget verruimd. Deze was € 2.450.000,- + 10 % (€ 2.695.000,-). Voorgesteld wordt het investeringsbudget te verhogen tot € 2.800.000,-, hetgeen gelijk is aan de gewijzigde investeringsbegroting 2023.

Bijlage 6. Gemeentelijke bijdrage 2024

In de begroting 2024 van WVS is uitgegaan van één gemeentelijke bijdrage. **Het verlies van WVS bedraagt in 2024 € 8.135.000,- (was € 8.342.000,-).** Een overzicht van de bijdrage per gemeente in dit resultaat:

Begroting 2024	SW aantal 01-01-2023	Beschut Werken aantal	Participanten aantal	Totaal
Bergen op Zoom	368	38	1	407
Etten-Leur	198	23	0	221
Halderberge	177	14	0	191
Moerdijk	90	11	1	102
Roosendaal	500	63	0	563
Rucphen	209	15	0	224
Steenbergen	90	10	0	100
Woensdrecht	76	11	0	87
Zundert	60	6	0	66
	1.768	191	2	1.961

Per doelgroeper	Doelgroep 01-01-2023	Herz. begr. 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Bergen op Zoom	407	€ 1.688.396	€ 1.623.434	€ 1.609.943	€ 1.579.019
Etten-Leur	221	€ 916.795	€ 881.521	€ 874.195	€ 857.403
Halderberge	191	€ 792.343	€ 761.857	€ 755.526	€ 741.014
Moerdijk	102	€ 423.136	€ 406.856	€ 403.475	€ 395.725
Roosendaal	563	€ 2.335.546	€ 2.245.684	€ 2.227.022	€ 2.184.245
Rucphen	224	€ 929.240	€ 893.487	€ 886.062	€ 869.042
Steenbergen	100	€ 414.839	€ 398.878	€ 395.563	€ 387.965
Woensdrecht	87	€ 360.910	€ 347.024	€ 344.140	€ 337.530
Zundert	66	€ 273.794	€ 263.260	€ 261.072	€ 256.057
	1.961	€ 8.135.000	€ 7.822.000	€ 7.757.000	€ 7.608.000
	aantal doelgroepers	1.961	1.862	1.789	1.695
	per doelgroeper	€ 4.148	€ 4.201	€ 4.336	€ 4.488

Per doelgroeper	Doelgroep 01-01-2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Bergen op Zoom	407	€ 1.731.358	€ 1.663.283	€ 1.669.094	€ 1.660.170
Etten-Leur	221	€ 940.123	€ 903.159	€ 906.314	€ 901.468
Halderberge	191	€ 812.505	€ 780.558	€ 783.285	€ 779.097
Moerdijk	102	€ 433.903	€ 416.842	€ 418.299	€ 416.062
Roosendaal	563	€ 2.394.975	€ 2.300.807	€ 2.308.845	€ 2.296.500
Rucphen	224	€ 952.885	€ 915.419	€ 918.617	€ 913.705
Steenbergen	100	€ 425.395	€ 408.669	€ 410.097	€ 407.904
Woensdrecht	87	€ 370.094	€ 355.542	€ 356.784	€ 354.877
Zundert	66	€ 280.761	€ 269.772	€ 270.664	€ 269.217
	1.961	€ 8.342.000	€ 8.014.000	€ 8.042.000	€ 7.999.000
	aantal doelgroepers	1.961	1.880	1.807	1.713
	per doelgroeper	€ 4.254	€ 4.263	€ 4.450	€ 4.670

De meerjarenraming per gemeente is gebaseerd op de verhouding van de doelgroepers per 1-1-23.

Bijlage 7. Specificatie Rijksbijdrage per gemeente

In de mei- septembercirculaire 2023 zijn de volgende Participatiebudgetten SW per gemeente voor 2024 opgenomen. In de herziene begroting is tevens 3,5 % correctie LPO opgenomen.

Herz. begroting 2024	2024 excl. LPO	2024 incl. LPO
Bergen op Zoom	€ 10.525.150	€ 10.893.530
Etten-Leur	€ 5.479.477	€ 5.671.259
Halderberge	€ 4.973.985	€ 5.148.075
Moerdijk	€ 2.427.192	€ 2.512.144
Roosendaal	€ 14.151.880	€ 14.647.196
Rucphen	€ 5.986.403	€ 6.195.927
Steenbergen	€ 2.590.883	€ 2.681.564
Woensdrecht	€ 2.132.662	€ 2.207.305
Zundert	€ 1.840.554	€ 1.904.974
Totaal	€ 50.108.186	€ 51.861.972

Per SE	€ 34.260	€ 35.459
---------------	-----------------	-----------------

Begroting 2024	2024 excl. LPO	2024 incl. LPO
Bergen op Zoom	€ 9.808.424	€ 10.396.929
Etten-Leur	€ 4.976.001	€ 5.274.561
Halderberge	€ 4.579.863	€ 4.854.654
Moerdijk	€ 2.326.703	€ 2.466.305
Roosendaal	€ 13.178.027	€ 13.968.709
Rucphen	€ 5.521.412	€ 5.852.696
Steenbergen	€ 2.353.939	€ 2.495.175
Woensdrecht	€ 1.965.509	€ 2.083.439
Zundert	€ 1.723.422	€ 1.826.827
Totaal	€ 46.433.298	€ 49.219.296

Per SE	€ 31.350	€ 33.231
---------------	-----------------	-----------------